

Go' start, go' arbejdslyst - classbuilding

Et kursus for 1.års elever på ungdomsuddannelser (stx, hf, hhx, hg, htx, tekniske skoler etc.).

Kurset er tilrettelagt med udgangspunkt i tre centrale områder for arbejdsfællesskaber: **kommunikation, samarbejde og kultur.**

Kurset er bygget op af en række forskellige undervisningsformer (praktiske øvelser samt teori på tavle), hvilket fører til, at eleverne dels arbejder individuelt, i par, i teams og i det store klassefællesskab. Herved får eleverne **egne og fælles erkendelser** om emnerne. Vi sætter undervejs i forløbet fokus på elevernes henvendelsesformer – det være sig til undervisere og hinanden.

Undervejs i forløbet vil de **øvelser og undervisningsformer**, vi benytter, vise en række **karakteristika** for den enkelte klasse.

Disse karakteristika trækker vi frem og beskriver for eleverne samt i den skriftlige tilbagemelding til klassens lærere/teams, hvor vi udover karakteristika også beskriver klassens **potentialer og udfordringer**. Hertil kommer en række **praktiske anvisninger og forslag** til, hvorledes man som team/lærergruppe, lærer og skole kan arbejde fremadrettet med disse. Samt hvorledes man kan træne eleverne i at øge evnen til at samarbejde.

Målet med kurset er at skabe forståelse for og indsigt i betydningen af egen og andres adfærd i de forskellige arbejdskonstellationer og samarbejder, dagligdagen på en ungdomsuddannelse byder på. Samt at give eleverne **inspiration og redskaber** til at arbejde med deres arbejdsmiljø.

Variationer

Tid

1. Kurset kan afholdes tidligt efter skolestart (august – oktober) med tilhørende tilbagemelding til klassens lærere med anvisninger, som retter sig mod nye grupper og specifikke forslag til den enkelte klasse.
2. Kurset kan afholdes efter studieretningsvalg (januar – februar) med tilhørende tilbagemelding til klassens lærere med anvisninger, der dels retter sig mod det, at en gruppe får nye medlemmer og skal etablere sig på ny samt anvisninger til grupper, der har arbejdet sammen i et stykke tid samt naturligvis specifikke anvisninger til den enkelte klasse, vi har arbejdet med.

Lærerinvolvering

3. Nogle skoler vælger at lade enkelte lærere deltage i de tre timer, vi har med eleverne. Dette handler om at knytte vores forløb med klasserne sammen med den hverdag, de har med deres lærere. Det er desuden en anledning for lærerne til at se deres klasse på en anden måde, end de er vant til. Her har de muligheden for at se efter de sociale processer og dynamikker, der er på spil i klassen. Desuden vil de efterfølgende kunne referere til forløbet med os med overbevisning, da de har oplevet forløbet og øvelserne.
4. Andre skoler vælger at lade kurset være et rum, der kun er elevernes. Så her kan de uden forbehold forholde sig frit til hinanden, os og deres dagligdag på skolen.
5. Flere skoler tilkøber et lærerkursus i forbindelse med kurset for eleverne, da det er en mulighed for lærere til at afprøve det eleverne prøver samt at få redskaber til det fremadrettede arbejde med klassen. Det drejer sig dels om teori om gruppedynamik og metoder til at arbejde med ledelse af klasser i udvikling. Dette kursus vil primært handle om, hvorledes man starter nye klasser og hvordan man arbejder fremadrettet med disse.

Go' start – go' arbejdslyst for 1.årgang (2 eksempler)

Eks. 1	Indhold	Metoder	Mål	Tid	Andet
1. Elevkursus	Kommunikation, samarbejde og trivsel i arbejdsfællesskabet. - forløb til styrkelse af god klasserumskultur.	Teori, øvelser, refleksion og diskussion.	At give inspiration og redskaber til at skabe og arbejde med trivslen og kulturen i klassen.	3 timer i hver klasse.	En skriftlig tilbagemelding på hver enkelt klasses adfærd og trivsel samt en forslag til, hvorledes man kan arbejde videre med trivslen og kulturen i klassen.
Lærerkursus¹	1. Kommunikation, samarbejde, gruppedynamik og ledelse af grupper i udvikling. Afprøvning af dele af vores forløb med eleverne. 2. Konfliktåndtering. Hvad gør man som underviser, når der opstår konflikter i og om klassen?	Teori, øvelser, refleksion og diskussion.	Ad. 1. At give redskaber til det videre arbejde med klasserne og deres trivsel og kultur. Et fælles sprog og fokus på arbejde med kulturen, Ad. 2. At give redskaber til håndtering og løsning af konflikter.	Typisk 3 – 4 timer. Ad. 2 Mellem 3 – 7 timer.	Ad. 1. Underviserne introduceres til redskaber til arbejdet med klasserne.² Ad. 2. Underviserne introduceres til og arbejder med redskaber til konfliktåndtering og – løsning.
2. Elevkursus	Kommunikation og konfliktåndtering i klasserummet. - forløb til arbejdet med konflikter i arbejdsfællesskabet.	Teori, øvelser, refleksion, diskussion og enactment. ³	At give redskaber til kommunikation i konflikter og en forståelse af ,hvad konflikter er, og hvad man kan gøre, når de opstår.	3 timer i hver klasse.	Kort skriftlig opfølgning på arbejdet til underviserne.

Denne form har vi afprøvet på Hvidovre Gymnasium, hvor alle 1.hf-lærere var tilstede til lærerkurset om konfliktåndtering. På den måde bliver det redskaber, man kan anvende generelt i arbejdet med klasser. Vi arbejdede med eleverne to gange.

¹ Vi har afholdt forskellige slags kurser for lærere i forbindelse med elevkurserne, så derfor er der to udgaver af kurser til lærerne.

² Dette kursus har vi lavet på mange forskellige måder. A) Et fælleskursus for alle 1.g-lærere. B) Et kursus for hvert team med relevante undervisere for hver klasse. C) Et kursus for team- eller klasseleder/ - koordinator/ - lærer/ - medlemmer (typisk to undervisere).

³ Enactment handler om, at vi iscenesætter mulige og genkendelige situationer fra klasser, som eleverne enten spiller med i eller diskuterer.

Eks. 2	Indhold	Metoder	Mål	Tid	Andet
Elevkursus	Kommunikation, samarbejde og trivsel i arbejdsfællesskabet.	Teori, øvelser, refleksion og diskussion.	At give eleverne inspiration og redskaber til at skabe og arbejde med trivslen og kulturen i klassen.	3 timer i hver klasse.	En skriftlig tilbagemelding på hver enkelt classes adfærd og trivsel samt konkrete forslag til, hvorledes man kan arbejde videre med trivslen og kulturen i klassen.
Elevopgave	Elevernes oplevelse og beskrivelse af klassen.	Individuelle og fælles arbejdsopgaver.	At tage temperaturen på klassen og få alle stemmer hørt.	1 lektion plus 10 minutters lærerforberedelse.	Arbejdsspørgsmålene g -metoderne er udarbejdet og detaljeret beskrevet af Link til brug for læreren.
Lærersamarbejde/ Teamkursus	Kommunikation, samarbejde, gruppedynamik og ledelse af grupper i udvikling. Afprøvning af dele af vores forløb med eleverne. Lærersamarbejde om klassens trivsel.	Teori, øvelser, refleksion, diskussion og facilitering af teamproces.	At give redskaber til det videre arbejde med klasserne og deres trivsel og kultur. Et fælles sprog og fokus på arbejde med kulturen. Et studieplan for klassens sociale trivsel og deres samarbejdsevner fremadrettet. (<i>Hvad gør teamet og lærerne for at understøtte en god arbejdskultur i klassen?</i>)	3 timer med hvert team (lærergruppe) for klassen.	I den skriftlige tilbagemelding ligger nogle helt konkrete fremgangsmåder til at arbejde med og undersøge klassens trivsel og kultur. Disse er grundlaget for arbejdet med den studieplan for klassens trivsel, der udarbejdes i forløbet med lærerne/teamet.

Denne model har vi anvendt på Ordrup Gymnasium, hvor teamet omkring hver klasse var de lærere, der har hele klassen til deres undervisning. Lærerne får et redskab, som kan skærpe blikket på de gruppedynamiske processer, der er på spil i en klasse samt en fælles aftale (studieplan) om den fremadrettede indsats på klassens trivsel og evne til at samarbejde om at lære noget.